

# Дунёдаги ҳамма ёмонликлар икки сабабдан келиб чиқади



19:00 / 06.08.2024 1265

Аллоҳ таоло шундай марҳамат қилади:

كَانَ إِنَّهُ وَبَيْنَ كُمْ بَيْنِ شَهِيدًا بِاللَّهِ كَفَىٰ قُلْ

بَصِيرًا حَيْرًا بِعِبَادِهِ ۖ ۱۱

«Сен: «Мен билан сизнинг орамизда гувоҳликка Аллоҳнинг Ўзи  
кифоядир. Албатта, У Ўз бандаларидан хабардор ва уларни кўриб  
турувчиdir», - деб айт» (Исрор сураси, 96-оят).

Одамлар ҳақиқатни тушунмасалар, пайғамбарлик нима эканини англашни хоҳламасалар, улар билан тортишиб ўтиришнинг ҳожати йўқ, уларни Аллоҳнинг Ўзига ҳавола қилиб қўйиш керак. Кофирларга:

**«Мен билан сизнинг орамизда гувоҳликка Аллоҳнинг Ўзи кифоядир»,**  
- деб айт.

Орада бўлиб ўтган гап-сўзлар ва муомалаларга Аллоҳнинг Ўзи гувоҳ. Пайғамбарнинг ихлос билан вазифасини адо этганига, одамларнинг озорларига чидаганига, тортган азиятларига ҳам Аллоҳ гувоҳ. Кофирларнинг Пайғамбарни ёлғончига чиқарганларига ҳам, унга озор берганларига ҳам, ундан турли мўъжизалар келтиришни ноўрин талаб қилганларига ҳам, «Аллоҳ башардан пайғамбар юборадими?» деб иймон келтирмаганларига ҳам Аллоҳнинг Ўзи гувоҳ.

**«Албатта, У Ўз бандаларидан хабардор ва уларни кўриб турувчиидир».**

Аллоҳ ҳар бир гап-сўз, қилинган иш, ният ва кўнгилдан ўтган барча ўй-хаёллардан хабардор Зотдир. Шу хабардорлиги асосида улар орасида ҳукм чиқаради. Аллоҳ таоло ҳар бир бандаси қаерда нима иш билан машғуллигини, нима деяётгани-ю, нима қилаётганини кўриб туради. Шу кўриб туриши асосида улар орасида ҳукм чиқаради. Бу ҳукм қиёмат куни чиқарилади.

أَوْلِيَاءَهُمْ تَجَدَ فَلَن يُضْلِلُ وَمَنْ مُهْتَدٍ فَهُوَ أَلَّاَهُ يَهْدِ وَمَنْ

وَبِكُمَا عَمِيَّا وَجُوْهِهِمْ عَلَى الْقِيَمَةِ يَوْمَ وَنَحْشِرُهُمْ دُونِهِ مِنْ

سَعِيرًا زِدْنَهُمْ خَبَتْ كَلَمًا جَهَنَّمَ مَا وَنَهُمْ وَصَمَّا

٦٧

**«Аллоҳ кимни ҳидоят қилса, ўша ҳидоят топувчидир. У кимни адаштирса, уларга Ундан ўзга зинҳор валийлар топа олмассан. Уларни қиёмат куни юзтубан, кўр, кар, соқов ҳолларида тўплаймиз. Уларнинг тураг жойлари жаҳаннамдир. У қачон сокин бўлса, уларга ловуллаган олов ни зиёда қиламиз» (Исро сураси, 97-оят).**

Аллоҳ таоло инсонни яратгач, унга турли истеъдод ва ақлни бериб, пайғамбар юбориб, ҳидоят ва залолат йўлини кўрсатиб қўйиб, ихтиёрини ўзига берган. Ақлини ишлатиб, ҳидоят йўлини ихтиёр этган бандаларини ҳидоятга бошлайди. Ана ўша одам ҳақиқий ҳидоят топган одам бўлади. Ҳа,

**«Аллоҳ кимни ҳидоят қилса, ўша ҳидоят топувчидир».**

Ҳавои нафсининг гапига кириб, залолат йўлини ихтиёр этганларни эса залолатга кетказади. Ана ўшалар ҳақиқий залолатга кетган бўладилар. Аллоҳ залолатга кетказса, ундан кимсалар ўзларига ундан бошқа ёрдам берувчи топа олмайдилар.

**«У кимни адаштирса, уларга Ундан ўзга зинҳор валийлар топа олмассан».**

Уларнинг ҳоли, айниқса, қиёмат куни ачинарли бўлади.

**«Уларни қиёмат куни юзтубан, кўр, кар, соқов ҳолларида тўплаймиз».**

Аллоҳ таоло ҳамма бандаларни қиёмат куни тирилтириб, маҳшарга тўплаганида, залолатга кетган ўша кимсаларни юзтубан, кўр, кар ва соқов қилиб тўплайди. Улар ҳеч нарсани кўра олмайдилар, ҳеч нарсани эшина олмайдилар ва ҳеч нарсани гапира олмайдилар. Азоб фаришталари уларни оёқларидан тутиб, юзларини ерга қаратиб, жаҳаннам томон судраб кетадилар. Нихоят, улар ўз тураг жойларига эришадилар.

**«Уларнинг тураг жойлари жаҳаннамдир».**

У ерда улар турли азоб-уқубатларга дучор бўладилар. Мабодо жаҳаннамда сокинлик бўлиб қолса, Аллоҳ дарров чора кўради:

**«У қачон сокин бўлса, уларга ловуллаган оловни зиёда қиласиз».**

Яъни аҳли жаҳаннам битмас-туганмас азобда ушлаб турилади. Уларнинг бунчалик азоб-уқубатларга дучор бўлишларининг сабаби кейинги оятда баён қилинади:

عِظَمًا كَنَا أَءِذَا وَقَالُوا بِئَيْنَا كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ جَزَاؤُهُمْ ذَلِكَ

جَدِيدًا خَلْقًا مَبْعُوثُونَ أَءَنَا وَرَفَتَنا

٩٨

**«Ана ўша оятларимизга куфр келтирганлари ва «Агар суюк ва титилган тупроқ бўлсак ҳам, албатта, янгитдан яратилиб, қайта тирилтириламиزم?!» деганлари учун жазоларидир»** (Исро сураси, 98-оят).

Ушбу оятда жаҳаннамийларнинг охират жазосига мубтало бўлишларининг сабаби бўлган иккита бош гуноҳлари эслатилмоқда.

Биринчиси – Аллоҳнинг оятларига иймон келтирмаганлари.

**«...оятларимизга куфр келтирганлари...»**

Иккинчиси – қайта тирилишга ишонмаганлари.

**«Агар суюк ва титилган тупроқ бўлсак ҳам, албатта, янгитдан яратилиб, қайта тирилтириламиزم?!» деганлари...»**

Дунёдаги ҳамма ёмонликлар ушбу икки сабабдан келиб чиқади, десак, муболаға бўлмайди.

Аллоҳнинг оятларига ишонмай, уларга куфр келтириш орқали ақийда масаласидаги ҳамма нарсалар тескари кетади. Инсон ўша илоҳий кўрсатмалар бўйича яшашдан бош тортгани учун ҳамма ишда нотўғри кўрсатмаларга амал қилиб, расвои олам бўлади.

Қайта тирилтиришга ишонмаган инсон бу дунёда хоҳлаган ёмонлигини қиласирадиган бўлиб қолади. Охиратга, унда қайта тирилиб, бу дунёдаги ҳар бир қилмишига жавоб беришига ишонмаган одам беш кунлик бевафо дунёнинг матоҳидан иложи борича кўпроқ фойда олиш пайдан бўлиб қолади. Табиийки, у мазкур жиловсиз хоҳишни ҳалол-пок йўл билан қондириши мумкин эмас. Натижада иймонсиз инсон ҳеч қандай ёмонликни киприк қоқмай қиласирадиган бўлиб қолади. Охир-оқибат келиб, бир оят юқоридаги

**«Уларни қиёмат куни юзтубан, кўр, кар, соқов ҳолларида тўплаймиз. Уларнинг турар жойлари жаҳаннамдир. У қачон сокин бўлса, уларга оловни зиёда қиласиз»** деган илоҳий хабарда зикр қилинган жаҳаннамийлар қаторига қўшилади.

**«Тафсири Ҳилол» китоби асосида тайёрланди**